

Večernik

Leto III. (X.), štev. 270

Maribor, torek 26. novembra 1929

»JUTRA«

Izhaja razun nedelje in praznikov vsak dan ob 16. uri
Račun pri poštnem ček, zav. v Ljubljani št. 11.409
Velja mesečno, prejemani v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom pa 12 Din

Telefon:
Uredn. 440 Uprava 455

Uredništvo in uprava: Maribor, Aleksandrova cesta št. 13
Oglaš po tarifu
Oglase sprejema tudi oglašni oddelček »Jutra« v Ljubljani, Prešernova ulica št. 4

Dva važna gospodar- ska zakona

sta bila te dni od kralja podpisana in proglašena: zakon, s katerim se ustanavlja pri ministrstvu trgovine in industrije Zavod za pospeševanje zunanje trgovine, ter zakon o kontroli izvoza kmetijskih pridelkov. Javnost je obema zakonoma posvetila razmerna malo pažnje. In vendar zaslužit, da o njih v zvezi z našimi gospodarskimi problemi vsaj nekoliko spregovorimo.

Zavod za pospeševanje zunanje trgovine ima nalog, da sistematski proučuje inozemska tržišča, da zbira informacije o gospodarstvu naše države, podatke v vseh gospodarskih zadevah, mednarodnih pogodbah gospodarskega značaja, o carinskih in prometnih tarifah, da zbira podatke o gospodarskih razmerah drugih držav, o njihovih gospodarskih zakonih in uredbah, da daje potrebne informacije domačim in inozemskim gospodarskim krogom, da izdaja propagandne brošure in filme, da prireja predavanja, da ugotavlja slučaje nesolidne trgovine itd. Tudi zakon o kontroli izvoza kmetijskih izdelkov ima namen, ustvarjati garancije za solidnost v izvozni trgovini.

Oba zakona sta nedvomno velike važnosti, predvsem radi tega, ker se z ustanovitvijo zavoda za pospeševanje naše zunanje trgovine koncentrirajo vse kompetence za našo zunanjetrgovinsko politiko na enem mestu in bo tako mogoče, ne le mnoga vprašanja v naši trgovinski politiki razčistiti, ampak tudi težnje naše trgovinske politike izkristalizirati. Skratka: v našo zunanjo trgovino naj pride sistem, ki smo ga pogrešali vseh deset let, sistem, po čegar normal se bo mogla voditi zunanja trgovina.

Po gospodarskem ustroju in naravnem bogastvu bi morala naša država že davno zavzemati boljše mesto v mednarodni trgovini. Vendar je pa bila bilanca naše zunanje trgovine do zadnjega časa vedno pasivna, ne radi našega siromaštva, ampak baš radi nomanjkanja enotnega načrta in jasnih smernic. Trgovinske pogodbe imamo doslej komaj z 20 državami, od teh jih je sedem še iz časov bivše kraljevine Srbije, ki naravno že davno več ne odgovarjajo potrebam današnjega našega gospodarskega stanja. Tako je n. pr. pogodba z Zedinjenimi državami stara 47 let (iz l. 1882), ona z Dansko iz leta 1910., z Norveško iz leta 1909., s Portugalsko iz leta 1911., s Švico in Švedsko iz leta 1907. Jasno je, da so nove pogodbe z navedenimi državami nujno potrebne. Po prevratu sklenjene pogodbe so deloma s tarifskim delom, večinoma pa brez njega. Pogodbe brez tarifskega dela pa so za našo trgovino brez pomena in je nujno potrebna njih izmena. Cela vrsta pogodb je že sklenjenih, a še ne ratificiranih.

Naša trgovinska bilanca s sosednjimi državami (Italijo, Avstrijo, Rumunijo, Bolgarsko, Grško in Albanijo) je tekom zadnjih pet let sicer aktivna, da si razlika med uvozom in izvo-

Nov naš korak v Sofiji

ENERGIČEN PROTEST PROTI NA PADU NA ORIJENTSKI BRZI VLAK.
— »MAKEDONIJA« O SEDANJIH POGAJANJH V SOFIJI.

SOFIJA, 26. novembra. Jugoslovanski poslanik Ljuba Nešić je posetil snoči bolgarskega zunanjega ministra Burova in mu je izročil noto jugoslovanske vlade, v kateri je izražen energični protest proti najnovejšemu napadu na simplonski brzovlak na jugoslovanskem državnem ozemlju.

Nota naglašja med drugim, da je preiskava nepobitno dokazala, da so izvršile ta napad bolgarske tolpe, ki so prekoračile mejo in se po izvršenem zločinu umaknile na bolgarsko ozemlje.

Jugoslovanski poslanik Nešić je opozoril ministra Burova na to, da taka dejanja v trenutku, ko zboruje v Sofiji konferenca, ki razpravlja o ureditvi odnošajev med obema sosednjima državama, nikakor ne morejo prispevati k izboljšanju obojestranskih medsebojnih odnošajev. Nasprotno, taka dejanja celo ogrožajo ugoden

razvoj sofijskih pogajanj in morejo medsebojne odnošaje obeh držav le še poslabšati.

SOFIJA, 26. novembra. »Makedonija«, glavni organ makedonskega revolucionarnega komiteja, objavlja povodom jugoslovansko-bolgarskih pogajanj v Sofiji članek, v katerem izrecno povdarja, da povzročajo nemire na Balkanu makedonski revolucionarji. Ureditve vprašanja dvo-lastništva in ustvaritve obmejnega nevtralnega pasu zato nikakor ne more roditi uspehov, še manj pa dovesti do trajnega sporazuma med obema državama. List izjavlja imenom bolgarskih revolucionarjev, da pri sedanjih pogajanjih v Sofiji nikakor ne bo prišlo do sporazuma. »Brez nas,« zaključuje list, »ne more biti nobenega trajnega miru na Balkanu in nobenega trajnega prijateljstva med obema sosednjima narodoma.«

Mala antanta naj napravi red

BEOGRAD, 26. novembra. Po poročilih iz Bukarešta zahteva vse tamkajšnje časopisje od rumunske vlade, naj energično protestira radi splošne vojaške obveznosti na Madžarskem. Mala antanta naj enkrat za vselej napravi konec madžarskim pustolovščinam.

Rumunski glas proti Italiji

BUKAREŠT, 26. novembra. »Independance Roumaine«, organ liberalne stranke, ostro napada Italijo radi njene protirumunske časopisne gonje. List pravi med drugim: Rumunije ne bo nikdo z diplomatskimi manevri prisilil k temu, da bi pustila svoje naravne zavezništvo in Malo antanto na cedilu. Podpora, ki jo nudi Italija Madžarski, je naperjena proti interesom Rumunije.

Clemenceaujeva ulica v Parizu

PARIZ, 26. novembra. Občinski svet je imel povodom smrti velikega državnika Clemenceaua slavnostno žalno sejo, na kateri je sklenil med drugim, da imenuje eno najlepših cest v Parizu po pokojnem »očetu zmage«.

Smrt enega najboljših ame- riških letalcev

NEWYORK, 26. novembra. Pri preizkušanju nekega novega letala je pilotu Georgu Cuddisyu, v znatni višini odpovedal motor. Aparat je padel na tla in se popolnoma razbil. Cuddi-

sy, eden najboljših ameriških letalcev, ki se je pred leti udeležil tudi mednarodnega tekmovanja za Schnei derjev pokal, je obležal na mestu mrtev. Njegova tragična smrt je vzbudila med ameriški letalci splošno žalost.

Vulkan pri Baku

MOSKVA, 26. novembra. Približno 90 km od mesta Baku ob Črnem morju, se je nenadoma pojavil vulkan, čegar izbruhe je spremljalo močno podzemsko bobnjenje. Ognjeni zublji, ki so švigali iz žrela, so bili do sto metrov visoki. Prebivalstvo je panično zbežalo na vse strani in je moglo vzeti s seboj le najnujnejše stvari.

Iz »Slovenskega krožka na Dunaju«

Tekom dveh tednov je poslal naš »Krožek« v domovino — tri doktorje in eno doktorico. Dne 8. novembra so bili povišani na dunajskem vseučilišču v doktorje zdravilstva g. Božena Grossmann iz Ljutomer, Dušan Šeber iz Postojne in Vladimir Kerže. Zvečer je bil poslovljeni večer Krožka od svojih vrlih članov. Med raznimi govori je popeval naš dunajski slavec g. Ado Darijan, operni pevec gledališča »An der Wien«. — Naj bi mladi doktorji našli v domovini obilo prilike za uspešno udejstvovanje med narodom. Dunajska slovenska družba jih ohrani v prijetnem spominu.

Dne 22. novembra pa je bil povišan v doktorja političnih ved naš soustanovitelj g. Zdravko Zwitter iz Št. Jakoba v Ro-

se bodo investicije v njej zelo raz-krile, ako bomo ta vprašanja zadovoljivo rešili. Aktualno postaja tudi vprašanje trgovske pogodbe z Bolgarsko, Rusijo in državami Južne Amerike.

Široko je torej polje dela, ki čaka novoustanovljeni Zavod za pospeševanje naše inozemske trgovine. Upamo, da bodo zavod vodili možje, ki se bodo zavedali resnosti svoje naloge v interesu našega celokupnega narodnega gospodarstva.

žu. Krožek se je dostojno poslovil od nje-ga že preteklo nedeljo ob polni društveni dvorani, pevski zbor pa v četrtek tik pred promocijo. Navzoč je bil tudi slav-ljenčev oče.

Slovenski listi so pred nekaj tedni pri-nesli apel na rojake v domovini, kako naj nam pomagajo pridobivati člane... In od vseh strani so začeli prihajati dopisi, ki so nam naznanjali naslove Slovencev na Dunaju. Vsi so bili takoj povabljeni v društvo. Prav lepo število jih je, ki so se že odzvali. In tako ima Krožek v zadnjih tednih že lepo število novih članov. Od nedelje do nedelje prihajajo novi člani, ki svečano izjavljajo, da doslej še niso vedeli za naše društvo. Hvala vsem, ki nam v takem propagandnem delu poma-gajo. Rojaki, prosimo, naznanjajte nam vse znanee na Dunaju. Pišite jim tudi Vi in jim povejte, da Krožek na nje čaka. Sprejeti bodo z odprtimi rokami. —

Predsednik.

Dograditev in otvoritev Zemljičevega hotela.

Zunanja dela na prenovljenem in pove-čanem Zemljičevem hotelu na Grajskem trgu so dovršena, gradbeno stebrovje je odstranjeno in tudi dela notranje ureditve, ki bo zares komfortna in moderna se bližajo koncu, tako da se bo otvoritev dvorane in spodnjih prostorov izvršila že 1. decembra. G. Zemljiču gre tako zaslu-ga, da je dal Mariboru dolgo pogrešani večji in modernejši hotel, a bilo bi ob tej priliki tudi želeli, da bi se spremenil do-sedanji naslov. »Črni orel« v »Beli orel«. Nekdanji hoteli po raznih mestih bivše Avstrije so dobili to ime po avstrijskem grbu, ki je uporabljal dvoglavega črne-ga orla; zato so bili na Češkoslovaškem, Poljskem in v Italiji ti hotelski, na po-kojno Avstrijo spominjajoči naslovi že ta-koj po prevratu odstranjeni in zamenjani z drugimi. Ker je v grbu naše kraljevine beli dvoglavi orel, je pač popolnoma na-beli dvoglavi orel, je pač popolnoma na-mesto prejšnjega črnega beli jugoslovan-ski. Gospoda Zemljiča poznamo kot za-vednega in narodnega moža, zato smo prepričani, da ne bo hotel, da bi edino še napis na njegovem impozantnem ho-telu spominjal na pokojno Avstrijo in Habsburžane.

Se o nedeljskem krvavem spopadu v Studencih.

Dodatno k našemu včerajšnjemu poro-čilu o krvavem pretepu v Studencih se nam še poroča: V desno roko ranjeni Vilko Usar, ki je sedaj kot redov 16. art. polka na dopustu, je že zvečer zapustil bolnico. Včeraj jutraj je na dravski brvi srečal krojaškega pomočnika Ivana Kosl-ja, katerega je po okrvavljenem plašču in rokah spoznal kot napadalca na njegove-ga tovariša Muršeca, ki s težko rano na glavi leži na kirurški oddelku splo-šne bolnice. Takoj ga je ustavil in odpel-ljal na policijski komisariat. Kosi, ki se je skrajja obotavljal, je potem svoje de-janje priznal. Tudi on je ranjen, vendar od žepnega noža, ki se je ob udarcu na Usarjevo glavo tako nesrečno zaprl, da je rani napadalca samega. Vilko Usar, ki je sedaj na dopustu, je poročen in oče treh otrok. Pijani napadalec, katerega ni-ti poznal ni, mu je prerezal kite desne ro-ke v trenutku, ko je pariral usodni uda-rec, kateri je bil namenjen njegovemu to-varišu Josipu Muršecu. V obrambi svo-jega tovariša je dobil Vilko Usar še 4 vidne bodljaje, ki pa so deloma zgrešili svoj cilj.

Pilot Hans Müller davi umrl

DAVI OB 9. JE MÜLLER PODLEGEL POŠKODBAM. — STANJE DR. ŠESTANA NESPREMENJENO.

Davi ob 9. je preminul v mariborski bolnici v nedeljo 17. t. m. ponesrečeni pilot Hans Müller, ki je prišel iz Cassela z ostalimi aviatiki tvrdke Raab-Katzenstein v svrhu propagande civilne aviacije in popularizacije izdelkov nemške aeroplanske industrije.

Pilot Hans Müller je bil izredno simpatičen mladenič, star šele 25 let in veljal med svojimi kolegi za prvega nega pilota. Imel je pilotsko diplomu in diplomu za letno letenje. V Mariboru se je izredno marljivo udeleževal in je slehernega dne, kadar je pač dopuščalo vreme, prirejal propagandne izlete.

Poslednjič se je dvignil z dr. Šestanom v aparatu »Schwalbe« D 974 v nedeljo 17. t. m. in ob 2. pop. po usodnem kratkem poletu od Tezna do Maribora strmoglavil iz višine 400 m na sklade granitnih kock na Glavnem trgu.

Bil je prenehan v mariborsko splošno bolnico, kjer so ga na kirurškem oddelku negovali z vso skrbnostjo. Tudi poškodbe so bile tako težke prirode,

da je bila amputacija obeh nog neizogibna. Vendar so zdravniki poizkusili vse mogoče in se za amputacijo odločili šele v zadnjem hipu, ko so oba ranjenca pregledali tudi še zagrebški zdravniki-specijalisti.

Minuli četrtek so Müllerju odrezali v gležnju desno nogo. Že amputirano nogo pa so v nedeljo opoldne reamputirali pri kolenu, levo nogo pa odrezali nad kolonom. Ker pa se je temperatura zopet dvignila na 40 stopinj, so zdravniki napravili v mišičevje levega stegna še globoke zareze, kar je imelo za posledico začasni padec temperature in sicer na 37 stopinj.

Včeraj zjutraj pa se je temperatura zopet stopnjevala na prejšnjo višino in ni več popustila. Davi ob 9. je ranjenec končno v navzočnosti svojega očeta in matere, ki sta že pred tremi dnevi prišla v Maribor, mirno preminul.

Stanje odvetnika dr. Šestana se ni v ničemer izpremenilo. Pod kolensko amputirano levo nogo je v sternu otekla do dimeli. Vendar temperatura vztraja še vedno pri 37 stopinjah.

Pred proračunskimi sejami v Mariboru

Včeraj je potekel 14dnevni rok, ko mora biti proračun občanom na vpogled, kakor je to predpisano po statutu. Te pravice se ni poslužil skoraj nihče, čeprav je mnogo kritike in hudovalja nad občinskim gospodarstvom in občinskim svetom, ki baje hoče skleniti take in take davščine; kakor so pač posamezniki boljše ali slabše poučeni. Res so tudi nekatere korporacije že zavzele svoje stališče, a pri tem so v veliki meri gledale le na lastne interese, ne da bi spravile v sklad potrebo mestne občine po večjih dohodkih in možnost obremenitve posameznih občanov.

Občinski svet je bil do 6. januarja le zastopstvo interesnih skupin in pravilno je bilo, če se je merila moč teh skupin pri glasovanjih. Od 6. januarja naprej pa je občinski svet korporacija, ki ima pred očmi poleg interesov mestne občine interese vseh občanov in ne le koristi samo ene skupine. Pogled na celotno strukturo naših gospodarskih prilik pa je tako jasen, da ne bo pretežko dobiti objektivne slike.

Predno pa preidemo k proračunu samemu, je treba, da omenimo one skupine in posameznike, ki so z občinskim gospodarstvom zadnjih let nezadovoljni in postavljajo proti vsakemu zvišanju davkov svojo zahtevo po štednji pri občinskem gospodarstvu. V taki zahtevi je nekoliko očitka glede dosedanjega gospodarstva, a redkokdaj je čuti kako konkretno pritožbo. Nikakor pa ne gre prezreti, da ima Maribor kot obmejno mesto svoje prav posebne reprezentančne dolžnosti, ki jih druga mesta nimajo. Nihče ne more tajiti, da je Maribor zelo napredoval, kar mu je priznala pred 2 mesecema celo graška »Tagespost« v zelo pohvalno pisanem članku o našem Mariboru; te investicije so stale mnogo denarja, ki se seveda večinoma ni niti amortiziral, kaj šele, da bi se ugodno obrestoval. So tudi podjetja, ki so razočarala: mestni avtobusni promet je proti začetnemu pričakovanju pasiven, plinarna je morala vse svoje konzumente odstopiti električnemu podjetju in plin samo za kuho še ni tako razširjen, da bi mogel kriti velike stroške za nove investicije, vodovod rabi vedno večjega konsuma novih študentov itd.

Potrebe mestne občine od leta da leta naraščajo in občina rabi novih virov; vendar je treba kar začetkoma reči, da take zahteve ne gredo v nedogled in da so tudi za obremenitev občanov postavljene meje, preko katerih ne more iti nobena občina, ako si noče izpodjedati lastnih temeljev. Pregledati proračunske predloge tudi iz teh strani bo naša naloga v naslednjem.

Dr. P. St.

Mariborsko gledališče

REPERTOAR.

Torek, 26. novembra ob 20. uri »Velika abeceda« ab. A. Premijera.

Sreda, 27. novembra. Zaprto.

Četrtek, 28. novembra ob 20. uri »Wormski orožar« ab. B. Kuponi.

Petek, 29. novembra. Zaprto.

Sobota, 30. novembra ob 20. uri »Pohujšanje v dolini šentflorjanski«. Svečana predstava. Gosvovanje ge. Vike Podgorske in g. Hinko Nučiča.

Ptujsko gledališče.

Ponedeljek, 2. decembra ob 20. uri »Velika abeceda«. Gostovanje Mariborčanov.

Gostovanje ge. Vike Podgorske in g.

Hinko Nučiča v mariborskem gledališču. V soboto, 30. t. m., se bo vršila v proslavo državnega praznika svečana proslava, ki ji bo dalo gostovanje dveh odličnih umetnikov iz Zagreba poseben sijaj. Upripori se Cankarjeva znamenita farsa »Pohujšanje v dolini šentflorjanski« in gostujeta kot Jancita in Peter ga. Vika Podgorska in g. Hinko Nučič, ki sta znana kot odlična interpreti omenjenih vlog, v katerih sta žela v zagrebškem gledališču največje triumfe. Cene dramske in veljajo kuponi.

Iz gled. pisarne.

Pri kitajski igri »Krog s kredo« je potrebno mnogo komparsije. Prosimo vse gospode, ki imajo veselje sodelovati pri tej eksotični igri, da se javijo v sredo 27. tm. od 7.30 do 8. zvečer pri režiserju g. J. Koviču na gled. odru. Prva vaja je v sredo 27. ob 8. zvečer.

»Velika abeceda« (Monsieur Topaze).

Drevi ob 20. bo premijera zanimive komedije ABC, ki pa pravzaprav ni komedija, temveč krepka satira na umazano dobičkaželjnost in korupcijo. Kdor bo iskal v tem delu burkastih situacij in zapletljivost, se bo zmotil, pač pa bo prišel na račun sleherni, ki bo zaznal v delu ostro proti lažimoralu itd. itd. Naslovno vlogo igra in režira g. Jože Kovič.

Menični zakon in čekovni zakon

Ljubljanski vseučiliški profesor dr. Milan Škerlj, je priredil za Tiskovno zadrugo naš novi menični in čekovni zakon. Opremil ga je s kratkimi na zakonsko besedilo navezanimi tekočimi opazkami, ki naglašajo razlike od sedanjih zakonov in tolmačijo pomen poedinih zakonskih določb in izrazov, ter opozarjajo na zvezo poedinih določb z drugimi določbami meničnega in čekovnega zakona in ostalih še veljavnih ali vsaj že objavljenih zakonov, ki se tičejo meničnega in čekovnega prava. Na izvršno delo opozarjamo vse prizadete kroge, praktične pravnike, denarne zavode ter trgovce in obrtnike. Knjiga se dobi pri podružnici Tiskovne zadruge v Mariboru, Aleksandrova c. 13. Velja broširana 100. v platno vezana 116 Din, poštšina 3 Din.

Mariborski in dnevni drobiž

Imenovanja pri banski upravi v Ljubljani

Pri banski upravi dravske banovine v Ljubljani so imenovani: za načelnika poljedelskega oddelka Anton Podgornik, ravnatelj kmetijske šole na Grmu pri Novem mestu; za inšpektorja Josip Zidanšek, oblastni referent v Mariboru; za višjega poljedelskega svetnika Franjo Trampuž, oblastni referent v Ljubljani.

Za zdravnika dnevničarja Doma narodnega zdravja v Lukovici dr. Ciril Komotar; za srezkega referenta v Čabru zdravnik dr. Josip Muhvič.

Za načelnika trgovinskega oddelka pri dravski banovini je imenovan dr. Maru, ki sta mu dodeljena gg. dr. Ratej in Pfeifer.

Sprejemi pri banu v Ljubljani.

Inž. Dužan Serbec, ban dravske banovine, je določil za sprejemanje strank vsak torek in petek, izvzemši praznike, in sicer od 10. do 13. ure. Občinstvo se opozarja, da se drži dni, ki so določeni za sprejem.

Obisk avstrijskih žandarmerijskih uradnikov.

Danes so posetili mariborsko kaznilnico, ki je najmodernejša ustanova te vrste v srednji Evropi sploh, slušatelji informacijskega tečaja za žandarmerijske uradnike v Gradcu. Vodita jih dr. Fritz Büloff in podravnatelj dr. Arnold Sichen, komandant višje žandarmerijske šole. Z njima je prišlo 6 nadinšpektorjev, ki so v rangju majorjev.

Za profesorja francoščine

je bil imenovan na mariborski realki profesor Jožef Karba, ki je doslej poučeval v Beli Cerkvi.

Podružnica

JULIO MEINL D. D.

v Mariboru, Gosposka ul. 7

uljudno vabi vse svoje cenjene odjemalce, njih rodbine, prijatelje in znance

k pokusnemu kuhanju čaja

ki se vrši v sredo 27. XI. cel dan

Vsak gost dobrodošel! 3040

Ivan Krajnik †.

Davi je preminul v Mariboru v 73. letu starosti nadučitelj v pokoju, g. Ivan Krajnik. Simpatični starček je bil v Mariboru splošno znana oseba ter je užival velik ugled. Rodom s Primorskega je služboval po prevratu v Kozjem in v Breznu ob Savi, nato je stopil v pokoj in se preselil v Maribor. Pokojnik je bil vsled svoje ljudomilosti in priklapljivega značaja izredno priljubljen med mladino. Svoječasno se je mnogo udeleževal na pedagoškem polju in se je še prav do zadnjega časa živahno zanimal za vsak kulturni pojav med našim narodom. Bil je tudi izredno marljiv društveni delavec. Pogreb se bo vršil v četrtek, 28. t. m. ob 15. uri iz mrtvašnice na mestnem pokopališču na Pobrežju. Bodi mu lahka svobodna slovenska zemlja, ki jo je tako iskreno ljubil, žalujoči soprogi naše iskreno sožalje.

K umoru posestnika Kanclerja.

Čevljarski mojster Josip Domanjko iz Studencev, ki je bil osumljen umora posestnika Kanclerja iz Sv. Križa in radi tega 9. oktobra aretiran, je bil sedaj izpuščen iz preiskovalnega zapora, ker se je izkazalo, da je popolnoma nedolžen.

Knjige Vodnikov družbe

pridejo v Maribor v nekaj dneh. Do tedaj prosimo vse člane, ki že nestršno pričakujejo knjig, še nekoliko potrpljenja.

Policijska kronika.

Od ponedeljka na torek so bile aretirane štiri osebe: Jožefa S. radi tatvine, Anton J. radi razgrajanja, Jožefa St. radi potepušstva in Friderik T. radi splošnega suma.

Izžrebane srečke.

Sledeče v upravi »Jutra« in »Večernika« v Mariboru kupljene srečke so zadole: 5794, 7615, 7620, 34.718, 53.426, 109.711, 115.613, 7611, 7605, 109.737 in 120.824 na dobitke po Din 500.

Skrivnostni spalni voz dunajskega brzovlaka

Tajni predali za tihoapljenje.

Že dalj časa se je sumilo, da se iz Avstrije tihotapi v našo državo dokaj mnogopolske robe tudi v brzovlakih. Organi mariborske carine in finančne kontrole so zato na podlagi domnev v znatni meri strožje preiskovali tudi elitno občinstvo in niso prizanašali pri pregledih niti visoki aristokraciji, niti diplomatom. Njih trud pa je končno vendar rodil uspeh.

Med Mariborom in Pragerskim sta v nedeljo carinik Rudolf Rijavec in podpreglednik finančne kontrole Ivan Lončar pregledovala vozove brzovlaka Dunaj—Zagreb, ki odhaja iz Maribora ob 2.50. Kljub najstrožji preiskavi nista prišla na sled nikakim tihotapcem. Končno pa sta se lotila tudi spalnih voz in uspehi ni izostal. Z detektivsko spretnostjo sta pretaknila vse kote, prevrnila vso prtljago in opazila v steni, ki loči oddelke, da so vijaki sveže pribiti. Odvila sta 12 vijakov in v odprtini našla 17 vžigalnikov. Blago sta zaplenila, toda tihotapcev nista mogla ugotoviti.

Enako skrbno sta kontrolirala tudi vozove včerašnjega brzovlaka in v istem oddelku spalnega voza našla v steni 13.000 zavojčkov cigaretne papirčke. O uspehu sta takoj obvestila carinske oblasti, ki sedaj vodijo preiskavo in zasledujejo rafinirane tihotapce, ki so na sličen način bržčas oškodovali državo za velike vsote. Le vestnosti in marljivosti mariborskih carinskih organov in organov finančne kontrole se je zahvaliti, da se je prišlo na sled tako spretni tihotapski družbi, ki je doslej nemoteno uvažala predmete, podvržene našemu državnemu monopolu.

Madeži slovenskega Maribora.

Na članek »Madeži slovenskega Maribora«, priobčen 8. t. m. v »Večerniku« izjavljajo podpisani gostilničarji v Marenbergu: Ni res, da je iz neke marenberške gostilne moral pobegniti hrvaški potnik, ker je govoril hrvaški. Razen naših gostiln druge gostilne v Marenbergu ni. Pripetil se je v zadnjem času le en slučaj, da so se nekemu potniku v gostilni Lukas in v slovenski gostilni Cizej, sedaj Praprotnik, pokazala vrata in sicer radi nedostojnega obnašanja. Podpis: Terezija Lukas, Praprotnik Štefan, Alojzij Brudermann, Franc Preglau, Henrik Deutschmann, Vinko Drofenik in Zmork Romana, gostilničarji v Marenbergu.

Ukraden dvokolo.

Včeraj je neznan storilec ukradel v Stolni ulici čevljarskemu pomočniku Viljemu Rozmann dvokolo znamke »Puch«, vredno 1000 Din. Pred nakupom se svari.

Najlepša Miklavževa darila

Kožuhovalni plašči
Krna vseh vrst
Velika izbira! Brez konkurenčne cene!

Salon „CHIC“
Gosposka ulica 15 3024

Skok s padalom iz zrakovlaka »R 101«, ki prispe glasom brzovlaka iz Londona v četrtek, dne 5. decembra v Jugoslavijo, bodo lahko opazovali vsi oni, ki bodo omenjenega dne prišli točno ob 20. (8. zvečer) k vsakoletni Miklavževi prireditvi v Sokolski dom v Studence, kjer bo pristalo padalo s sv. Miklavžem. Sv. Miklavž si je letos izbral nebesno pot s prostornim zrakovlakovom, ker bo prinesel baš tokrat obilo daril za pridne Studence in za ostale posetnike naše letošnje prireditve. Adjutant sv. Miklavža bo sprejel darove na dan prireditve od 15. do 20. ure (3.—8.) zvečer v Sokolskem domu ter jih bo zvečer pričel razdeljevati takoj v začetku sam. sv. Miklavž, ki želi baš letos prav mnogo neprisliljene zabave za staro in mlado in zapoveduje ples vsem onim, ki stojijo še vsaj na eni nogi. Postrežbo z jedili in pijačami je zaupal zopet Sokolu, ki si je nadel nalogo, da tudi tokrat zadovolji vse in vsakogar.

Velika kavarana.

Torek, sredo, četrtek, petek 4 kabaretni večeri g. Karla Böhm-a v Veliki kavarni. — 3049

Italijanska dalmatinska akcija

OD »TRENTO E TRIESTE« DO »PRO DALMAZIA«. — ZAČETKI IN RAZVOJ AKCIJE. — DANAŠNJA ORGANIZACIJA.

Dasiravno smo Slovenci že pred svetovno vojno vedeli, kakšni veliki napori so se v Italiji vlagali v akcijo za »Trento e Trieste«, smo šele po okupaciji Primorja in za časa diplomatske borbe proti londonskemu paktu spoznali vso obsežnost in posledice te agitacije. Italijani niso namreč ostajali samo pri besedah, lotili so se tudi sistematične uzgoje najširših plasti naroda, posebno pa šolske mladine, kateri so že v nežni mladosti vcepili neomajno prepričanje, da živijo ob Soči, Idrijci, Vipavi, po Krasu, Pivki in po Istri sami Italijani, ki komaj čakajo italijanske »odrešitve«. V tem smislu so izdelali tudi etnografske zemljevide, ki so deci kazali italijansko »neodrešeno« ozemlje. O Slovencih in Hrvatih na teh zemljevidih ni bilo sledu, le tu in tam so povedali, da jih je v zadnjem času nekaj naselila Avstrija, da bi poslovanila tisočletno italijansko pokrajino. Popolnoma razumljivo je tedaj, da so bile neuke italijanske množice, pa tudi skupine inteligence, trdno prepričane, da je Primorje italijansko in v tem prepričanju so l. 1918 prikorakali tja tudi njihovi polki. Zato pa je bilo v vrstah poštenjakov tudi toliko razočaranja, ko so spoznali, da Italijanov nikjer ni.

Popolnoma iste taktike se pa sedaj poslužujejo Italijani tudi glede Dalmacije. Sprva pravega italijanskega zanimanja zanj niti ni bilo, a znano italijansko nepoznavanje zemljepisja je zagrešilo celo to, da je bil za časa diplomatske borbe za Dalmacijo l. 1919. višji italijanski častnik mnenja, da je Dalmacija — italijansko mesto. Spričo takega nepoznavanja Dalmacije in njenih zemljepisnih, zgodovinskih, narodopisnih, kulturnih in političnih razmer, je tedaj docela razumljivo, da so se dale italijanske množice v nekaj letih fašističnega režima prepričati, da živijo v Dalmaciji sami Italijani, da je Dalmacija italijanska in da jo je treba zaradi tega »osvoboditi« in priključiti Italiji. In danes je vsa Italija, ne izvemši pretežne večine inteligence, neomajno prepričana o Dalmaciji »italianissimi«, kakor je bila prej o Primorju do londonske linije, sedanje meje.

Italijanska dalmatinska akcija je bila sprva zelo skromna. Vzdrževali so jo le redkoštevilni dalmatinski emigranti renegati, kakor n. pr. prof. Dudan in drugi.

Polagoma pa je spoznal tudi fašizem njen pomen in se je je oklenil z vso energijo. Postala mu je ugodno sredstvo za odvracanje pozornosti italijanskega naroda od domačih razmer, a v njej je končno dobil tudi smer za svoje imperijalistične težnje in veliko ter popularno dnevno »geslo« za dviganje nacionalizma in patriotizma. Fašizem je tedaj storil vse, kar je mogel, da se akcija za »italijansko« Dalmacijo med ljudstvom popularizira. Tako so bila ustanovljena iredentistična društva »Pro Dalmazia«, ki so sprva poslovala popolnoma brez vidnih zunanjih stikov z uradnimi krogi, polagoma pa so pričeli na njihovih prireditvah nastopati tudi službeno odgovorni politiki in državni funkcionarji, dokler se vsa akcija in propaganda za Dalmacijo ni naposled spremenila v odkrito akcijo z več ali manj službenim značajem. In danes je ta akcija že v največjem razmahu.

Podružnice društva »Pro Dalmazia« so razširjene po vsej Italiji in pričeli so ustanavljati celo tudi že mladinske odseke po srednjih in osnovnih šolah. Glavna skrb teh podružnic pa je, da s predavanji, zborovanji, prireditvami, manifestacijami in tiskom popularizirajo akcijo za »osvoboditev« Dalmacije ter da prepričajo najširše sloje in mladino v »svetost« te akcije. Nadalje pa skrbijo tudi za to, da se ne vrši v Italiji nobeno pomembno zborovanje, nobena manifestacija ali demonstracija, da ne bi se omenjala »neodrešena« Dalmacija. Sugestija te akcije je zategadelj tako velika, da je glede tega vprašanja danes v Italiji prav taká soglasnost kakor je bila pred in med svetovno vojno glede našega Primorja in Tirolske. In danes više po vseh italijanskih šolah zemljevidi Dalmacije, na katerih je označeno, da živijo vzdolj vse obale sami Italijani in le v zaledju, v gorovju se še »klatijo necivilizirani slovanski ovčarji«.

Vse to se pa dogaja, in sicer pod zaščito službenih in odgovornih krogov, v času, ko italijanska vlada protestira proti vsakemu klicu, ki pade kje v Jugoslaviji za naše zatiranje in vseh pravic oropane brate na Goriškem, v Trstu in v Istri. Komentiranje je zato popolnoma odveč, a odveč bi tudi bilo dokazovati, na kateri strani je želja po sporazumu in miru in na kateri je ni.

Anekdote o Briandu

O francoskem zunanjem ministru Briandu, največjem sodobnem državniku, krožijo vse mogoče anekdote. V Berlinu izide v kratkem knjiha o Briandu, v kateri so med drugim tudi sledeče anekdote:

»Torej, gospod minister«, je vprašal neki poslanec, ko je bilo maja 1925 že vsakomur jasno, da so dnevi kabineta Herriot seštet, »kedar boste sestavili kabinet?«

Briand je zmajal z glavo: »Položaj še ni dovolj dober, da bi me mikalo prevzeti sestavo vlade; na drugi strani pa tudi še ni dovolj slab, da bi poklicali mene na vlado.« In Briand je nato odšel.

Med dinejem se je nagnil Briand k svoji sosedki, ki ga je neprestano nadlegovala s filozofijo: »Metafizika«, je rekel, »je iskanje črne mačke v sobi, ki je ni tamkaj.«

Na banketu, prirejenemu na čast afganskemu kralju, so opazili gosti nenavadno bojazljivost, s katero je sovjetski poslanik Dovgalevski zasedel svoj prostor. Briand je pripomnil: »Poglejte, kako priden je v svojem kotu. On je tako srečen, da je v Franciji. Predvsem pa bi gotovo najraje ostal tukaj.«

Ko je Briand zapustil madridski kolodvor, sta v trenutku, ko je stopil v svoj voz, skočili pred njega dve deklici in ga prosili, naj bi se podpisal v album. Ko je Briand ustregel želji, je ena od obeh prišla njegovo roko, da jo poljubi.

»Nikdar«, je odgovoril Briand, »nisem še kardinal.«

O priliki 25letnice, odkar je stopil v zakon, je prejel Briand od Lloyda Georgea sledečo brzojavko: »Čestitam k srebrni poroki z Marianno. Naj bi sledila še zlata poroka v obojestransko srečo.«

Francoski zunanji minister pa je nato odgovoril: »Globoko ganjen se Vam zahvaljujem za čestitke in želje. Toda dovolite, da podvomim, da bi hotela Mariana obnoviti tako dolgo pogodbo s tako starim gospodom, kakor sem jaz.«

»Politik, ki se rad maščuje nad svojimi nasprotniki, si nako, e nepotrebno sovraštvo, kar zanj gotovo ni koristno,« je pisal Briand. On sam se je pobotal z možmi, ki so bili njegovi največji nasprotniki. Briand, ki je bil prej v socialistični stranki znan po svoji nepomirljivosti, se je na mah izpremenil, čim je prišel do moči. Njegovi prijatelji so mu celo očitali, da je premalo strog, toda on se ni zmenil za to. Ko je postal justični minister in je imel Jaures srdit govor proti njemu, je Briand odklonil vsak osebni boj in je samo rekel: »Jaures je danes prekosil celo samega sebe!«

To je bilo vse in Briand je prešel takoj mirno na dnevni red.

Izumiranje redkih vrst živalstva

Lovska strast je v nekaterih indijskih predelih docela iztrebila posamezne vrste eksotičnih sesalcev. Razne ekspedicije so ugotovile, da je jelen v Birmi popolnoma izginil, indijska gazela živi še paroma, toda je tik pred izumrtjem. Indijskega nosoroga se je ohranilo samo še nekoliko eksemplarjev. V Afriki so

trgovci s kožami in krznom, slonovo kostjo in avanturistični lovci uničili, kar se je dalo uničiti. Od ogromnih krdel slonov je v Južni Afriki preostalo le 30—40 živali. Podraženje in povpraševanje po koži ceber je v enem letu v enem okraju zahtevalo 12.000 žrtev.

Velika nadloga za fauno tropskega pasu so cece-muhe. Nekateri specialisti so trdili, da je mogoče njih kvarni vpliv paralizirati, ako se iztrebi vse sesalce. Posledica takega mnenja je bilo krvoločno klanje in uničevanje afriške faune, v Tanganiki pa se je mrčes lotila ljudi. Leta 1927. je živelo v Afriki še okrog 150 eksemplarjev topega nosoroga, ki je tretji največji sesalec na kopnem. Ravnotako izginja tudi nosorog s koničastim rogom. Pokojni Albert Grey je v Ugandi naštel samo 100 goril. Najhitreje pa iztrebljajo fauno Avstralci. Leta 1924 so izvozili v Ameriko tri milijone krzen. Tasmanski volk je docela izginil. Približno enako se godi sesalcem v Ameriki.

Moderni trgovski svet nima niti trohice sentimentalnih čustev in interesov do sicer plemenitih živali. Polarni medvedi so se umaknili pred zasledovalci v nepristopne polarne predele. Leta 1867. so računali, da se okrog Pribilovskega otoka nahaja še do pet milijonov tulinov, dočim jih je do leta 1910. ostalo samo še 130.000. Morskega slona, ki je nekoč v velikih krdelih naseljeval obale Kalifornije, so popolnoma iztrebili.

Večina raziskovalcev trdi, da je temu kriva »civilizacija«, dočim je glavni razlog izumiranja nekaterih vrst živali pohlep po denarju. Angleški prirodoslovec Masinghan je objavil članek, v katerem navaja podatke neke tvrdke, ki je imela leta 1927. na zalogi: 40 tisoč lisic, 10.000 gazel, 21.000 veveric, 35.000 divjih mačk. Druga tvrdka je imela na zalogi: 30.000 lisic, 9500 bobrov, 3200 medvedov, 6700 hermelinov, 10.000 kun, 46.000 podlasic; tretja tvrdka: 10.000 gazel, 23.000 sivih veveric, 2000 opic, 75.000 lisic; četrta: 10.000 belih zajcev, 50.000 lisic, 36.000 hermelinov, 30.000 sobolov, 80.000 veveric itd. Številke jasno govore, kje je razlog vedno večji revščini naše faune. Prirodoslovci so pokrenili mednarodno akcijo, ki naj zadrži tako »širjenje civilizacije«.

Sredstva za podaljšanje življenja

Kanadski zdravnik dr. Banting je nedavno izjavil, da je našel sredstvo, s katerim se bo v bodočnosti lahko življenje posameznika podaljšalo v izdatni meri. Prepričan je, da je skrivnost dolgotrajnega življenja v hrani. Zato je pričel s poizkusi, ki so uspeli. Zgled mu je dala priroda in sicer uljnjak marljivih čebelic delavk, ki žive samo okrog mesec dni, dočim živi matica tudi več let. Dr. Banting je uverjen, da zavisí dolgotrajnost življenja le od hrane, ki jo prinašajo čebele delavke in razmišlja že dalj časa, kako bi koristne sokove skrivnostne jedi čebel izkoristil v prid človeštva. Njegova zasluga za človeški rod bi bila neprecenljiva: kajti znano je, da človeški um ne slabi s starostjo organizma, temveč da je neprestano mladostno svež. Starost je zadeva telesnih tkiv, ne zavisí pa od preživetih let. Isto mnenje zastopa tudi dr. Carrel, član Rockefellerjevega zavoda. Njemu je namreč uspelo, da je srčne mišice kokoši vzdrževal pri življenju nad 20 let. Po njegovi teoriji je mogoče fiziološko starost človeka ugotoviti s preiskavo in proučevanjem krvnih stanic.

Njegove ugotovitve bi mogle biti zelo koristne za zavarovalne družbe, ker bi se lahko točno dognalo, ali je človek starejši ali mlajši kakor pa priča njegov krstni list. Ali bo hrana čebel podaljšala življenje človeka, nam bo dokazala bodočnost. Prirodoslovci trde, da čebeli delavki krajša življenje preobilno in naporno delo, kajti ista živalica, ki v delu pogine po štirih tednih, lahko v brezposelnosti preživi štiri mesece hude zime. Matica ne dela nič, temveč leže samo jajca, kar pa je fiziološki proces, ki pri žuželkah nima nikakega napora in truda.

Sokolstvo

Sokolski dom v Murski Soboti

Sokolsko delo je v mariborski župi močno poživelo. Kar tri društva so zgradila letos svoje domove: Slovenigradec, Ruše in Murska Sobotica. Največji izmed vseh domov bo gotovo v Murski Soboti, ki je bil te dni dograjen in bo otvoritev notranjih prostorov 1. decembra. Na predvečer se bo vršila akademija s telovadnim, pevskim in godbenim sporedom. Slavnostna otvoritev pa bo na spomlad o priliki društvene desetletnice in delnega župnega zleta.

Soboški Sokolski dom je lepa zgradba, ki je v ponos ne le Murski Soboti ampak vsemu Prekmurju. Stavba je velika, saj je zazidanega prostora 520 kvadratnih metrov. Telovadnica, ki bo služila tudi za gledališke predstave in koncerte, je 20 m dolga in 12 m široka, brez odra, ki je posebej še 7,50 m globok in 12 m širok, ki bo lahko služil tudi za malo telovadnico v zimskih mesecih za številčno manjše oddelke. Poleg teh dveh prostorov je v prvem nadstropju še mala dvorana, ki ima v steni velike line, ki se lahko odprejo posebno pri večjih prireditvah in služi dvorana kot balkon. Pod odrom sta dve veliki oblačilnici za telovadce in telovadke, pri gledaliških predstavah pa za igralce. V srednjem traktu, vsa stavba je zgrajena v obliki velikega T, se nahaja v pritličju poleg velikega vestibula še čitalnica, soba za posojilnico in garderoba za občinstvo. V prvem nadstropju je še odborova soba in kuhinja za prireditve, poleg že poprej omenjene male dvorane. V podstrešju je stanovanje za hišnika. Iz telovadnice se pride takoj na veliko letno telovadišče, ki je 65 m dolgo in 35 m široko, ki se je že v pretečeni pomladi zasadilo z drevjem in posejalo s travo. Prihodnjo pomlad se bo telovadišče uredilo popolnoma, da bo docela odgovarjalo potrebam letnega telovadišča.

Vsa stavba stane ca 600.000 Din. Načrt dve tretjini sta že plačani, kar priča o agilnosti društva in njegovega odbora, kateremu je starosta br. Koder Anton, načeljuje mu pa br. Hočevar Ciril. Duša stavbenega odbora pa je br. dr. Šumenjak Slavko, ki posveča ves prosti čas stavbi Sokolskega doma. Načrte je izdelal br. Vidmar Slavko, ki ima največ zaslug, da je dobilo društvo praktično in vsestransko uporabno stavbo.

O brezprimerni požrtvovalnosti članstva priča dejstvo, da je samo prispevalo k zgradbi od leta 1926, odkar se zbira za Sokolski dom, 72.000 Din. Če pomislimo, da je izmed 112 članov in članic, ki jih ima društvo, 80% uradnikov, ostali pa večinoma obrtniki, je s tem pač dovolj povedano.

Sokolsko društvo, ki obstoja še le devet let, lahko s ponosom zre na svoje dosedanje delo. Z lastno streho so mu dani pogoji še za uspešnejše telesnovzgojno delo v Slovenski Krajini.

Spremembe voznega reda na progi Maribor—Selnica in Maribor—Ruše

Na progi Maribor - Selnica vozi avtobus ob delavnikih od danes naprej tako, da odhaja popoldne iz Maribora ob 16.45, in z Glavnega trga ob 17.00. Odhod iz Selnice ob 18.00. Vozni čas zjutraj in opoldne ostane neizpremenjen.

Ob nedeljah in praznikih vozi avtobus zjutraj in opoldne kakor do sedaj, medtem ko odhaja zadnji voz zvečer od Glavnega kolodvora ob 17.15 in z Glavnega trga ob 17.30. Odhod iz Selnice ob 18.20.

Na progi Maribor - Ruše se vrši promet samo ob nedeljah in praznikih in sicer z odhodom z Glavnega trga ob 15.10. Odhod iz Ruš ob 16.30 z zvezo na vlak, ki odhaja ob 17.20 iz Maribora proti Ljubljani in Zagrebu.

Pristopajte k stavbni zadrugi »Ribniško« kot zadrugni člani! Deležni a prispevanja Din 20. Pojasnila »Ribniške koče« r. z. z. o.

Spominjajte se CMB

Mihael Zevaco

Beneška ljubimca

Zgodevinski roman iz starih Benetk 325

»Da, zelo enostavna...«
 »Torej si za to, da nocoj pobegneva?...«
 »Ne, oče!«
 »Torej jutri?... Izberi si dan...«
 »Nikoli!«
 »Nikoli!« je ponovil Dandolo poražen. »Torej ne razumeš, da...«
 »Oče,« ga je prekinila Leonora in vstala, »če mislite, da morate bežati zaradi svoje osebne varnosti, storite to z mirnim srcem; prisegam vam, da se bom znala braniti, tudi če ostanem sama tu... Sicer pa, česa se mi je bati? Naj Altieri zmaga ali podleže, v mojem življenju ostane vse pri starem...«
 »Toda jaz! Vsi zarotniki preže name! Če me ne ugonobi Foscari, me bo ugonobil Altieri!...«
 »Prav imate, oče, za vas je res najboljša, da pobegneta...«
 »Brez tebe... oh!...«
 »Oče, zame se nikar ne bojte. Glejte — govori odkrito. Že sama sem se hotela pomeniti z vami o teh rečeh. Hotela sem vam svetovati, da zapustite Benetke... ali slutila sem, da me boste vabili s seboj. To pa, oče, presega moje moči. Nikdar, nikdar se ne bi mogla odločiti, da ostavim to mesto... Saj me že boli, da ne bivam več na Olivolu. Nasprotno pa sem popolnoma prepričana, da boste rešeni mnogih težkih misli, kadar boste daleč od Benetk.«
 Govorila je s sočutnim, krotkim glasom.
 Ne da se reči, da je bilo v njenih mislih kaj zaničevanja.
 Toda gotovo je, da že dolgo časa ni bilo več nobene vezi, ki bi priklepala njeno srce k očetu...
 Ta vez se je raztrgala tisti dan, ko je izvedela, da Roland še živi.
 In tako je trpela Dandola v svoji bližini ter skušala celo vzbuditi v njem prepričanje, da je pozabila vse.
 Da je pretila očetu na njegovem begu kaka nevarnost, bi bila nemara še pripravljena, spremiti ga.
 A bilo je narobe; z begom se je nehala za Dandola vsaktera nevarnost, dočim je bivanje v Benetkah pomenilo zanj neizogibno smrt.
 Najsi bi zmagal Foscari ali Altieri, njegov pogin je bil gotov, kakor je sam dejal. Bodimo pravični in omenimo mimogrede, da kljub svoji naravni malodušnosti niti za hip ni mislil na to, da bi šel k Foscariju in si skoval orožje iz tajnosti, ki jih je izvedel, ko se je še prišteval k zarotnikom.
 Pozorno je poslušal hčerine besede.
 »Tega ne storim nikdar, da bi šel odtod brez tebe!« je dejal naposled.
 »Upam, da si premislite,« je odgovorila Leonora kratko.

Dandolo se je vrnil v svojo sobo, Leonora v svojo.
 Med tema dvema sobama je ležal samo majhen kabinet.
 Ta soba, kamor je prišel Aretino in ki je služila kot salon, in druga, ki je bila za obednico, je bilo stanovanje Dandola in njegove hčere, popolnoma ločeno od ostalih prostorov palače Altieri.
 Svojemu prejšnjemu stanovanju se je Leonora odrekla.
 Po burnem prizoru med njenim očetom in Altierijem je živela skrita v tem svojem kotičku, iz katerega se je pokazala samo dvakrat na teden; njena edina družba je bil Dandolo in dvoje služkinj, ki jima pa ni zaupala.
 Takšno življenje je bilo za Leonoro gotovo nekaj strašnega...
 Zakaj je torej odklonila očetovo željo, da bi skupaj pobegnili in se naselila daleč od Benetk? Ali jo je zadržavala kaka skrivna nada?
 Ne... Na Benetke jo je vezalo vzgolj dvojno čuvstvo: predvsem tisti bolni čar, ki družijo človeka s kraji, kjer je ljubil in trpel; poleg tega pa tudi strašna, mrka slutnja, da ji itak ni več namenjeno dolgo življenje...
 Ko je bil Dandolo sam v svoji sobi, si je dejal:
 »Ne, brez nje nikakor ne morem bežati... tega ne storim... In vendar!... Ako se dogodki prenagljijo... ali se ne bi mogel odstraniti... vsaj za par dni?«

XXIV.
 Spopad.

Zjutraj po tistem dnevu, ko se je Roland Kandiano po strašni smrti kardinala Bemba vrnil v Benetke, je policijski načelnik Gvido Džennaro sprejemal v svojem kabinetu raporte svojih glavnih tajnih agentov.
 Sedel je ob toplem kaminu, zavrt v nekako domačo suknjo.
 Gvido Džennaro je vestno opravljal svoj posel. Vsako jutro je delal tako, zbiral na svojem domu raznovrstne novice, delal iz nekaterih svoj lastni dobiček in izrabljaj druge v izvrševanje svoje naloge, da brani in čuva življenje in blagor beneških državljanov.
 Tisto jutro — bilo je 27. januarja — se je zdel precej slabe volje in je zastavljal vsem agentom po vrsti neko vprašanje, na katero ni dobil nobenega pravega odgovora.
 S kratkim mahljajem roke je odslovil drugega za drugim, kličejo:
 »Naslednji!«
 Kakih dvajset vohunov policijskega načelnika je čakalo v prostorni predsobi; nekateri so sedeli po klopih, drugi so stali v skupinah in se razgovarjali.
 Par slug Gvida Džennara, ki so bili sami vohuni zoper te vohune, je neprestano pohajkovalo po tej predsobi, ta je pobral besedo, drugi gesto, tretji mežikanje z očmi, ki ga je nesel nemudoma gospodarju na uho.

Kadar je stopil vohun v načelnikovo sobo, je skrbno zaprl vrata za sabo. Po opravljenem raportu pa jih je pustil odprta, da jih zapre tovariš, ki se odzove Džennarovemu klicu: Naslednji! To se je vršilo s točnostjo mašine.
 V trenutku, ko stopimo v Džennarov kabinet, je opiral komolce na mizo, strmel zamišljeno skozi okno in poslušal enega svojih agentov.
 »Eksecelenca, juvelir Molina, k istenjuje na Rialtu, je bil nocoj oropan. Lopovi so vlomili stranska vrata in odnesli mnogo dragocenosti. Kričanje Moline in njegove žene je priklicalo lokostrelsko patruljo šele čez dobršno uro.«
 »Dobro; sporočite jima v tolažbo, da smo roparjem na sledu in da jih primemo nedvojbeno še letos, ali pa kasneje. Dotlej pa naj mrha napravi svoji bajti močnejša vrata! Ali je to vse?«
 »Da, eksecelenca!«
 Džennaro je zamrmral sam pri sebi:
 »Bogme, ti meščani nimajo pameti! Kje hoče ta Molina, da naj lovim njegove vlomilce?... In sploh, saj je bil itak preveč bogat; še lažje mu bo poslej... Povejte mi, ali ni prišel zadnje tri dni noben važen človek v Benetke?«
 »Ne, eksecelenca; kupci in mornarji — drugega ni.«
 Džennaro je zaklel.
 Še tretjič je stavil zdaj to vprašanje; in zmešani odgovor!
 Odslovil je agenta in kričnil:
 »Naslednji!«
 Vstopil je drug vohun.
 »Kaj je novega?« je vprašal Džennaro s tisto kratkobesedno dobrodušnostjo, ki jo je kazal svojim agentom.
 »Vaši eksecelenci bo znano, da sem si ogledal sinoči krčme v pristanišču.«
 »In si se napil, seveda?«
 »Oh, eksecelenca!...«
 »No, torej, kaj si slišal?«
 »Nenavadne reči, eksecelenca!«
 »Ohe!...«
 »Slišal sem, da je sin bivšega doža Kandiana v Benetkah; pripravlja se, da zavzame doževsko palačo, osvobodi ljudstvo in kaznuje Foscarijevo trinoštvo...«
 »Ali veš za gotovo, da si slišal?... Morda si bil samo pijan...«
 »Ne, eksecelenca! Saj so kričali: Živel Kandiano! da so kar šipe žvenketale. Že zdaj ga imenujejo ljudskega doža.«
 »Beži, beži! Neumnosti...«
 »Eksecelenca, zatrjujem vam...«
 »Dovolj! Dober vohun se ne sme napiti, zapomni si to!... Drevo pa nadaljuj svoje potovanje in si zapomni dobro sleherno besedo.«
 »Tudi tisto, kar se mi zdi, da slišim, kadar sem pijan?« je vprašal vohun.
 »Da, vzlasti tisto.«
 In Džennaro je zastavil svoje večno vprašanje:
 »Ali ni prišla v Benetke nobena zanimiva oseba?«

Na dobro domačo hrano
 sprejem več oseb. Smit, Slomškov
 trg 14. 3046

Garderobierka se išče.
 Vprašati od 21. ure naprej v Veliki kavarni. 3049

Lepa, prazna soba,
 pripravna za pisarno, se odda s 1. decembrom v najem. Vprašati Aleksandrova cesta 16 I. 3043

Prodajo ali oddajo
 se velika skladišča v bližini Glavnega trga pripravna za tržce. Proda se dobro idoča trgovina z lesom in premogom. Pisarna »Rapid«, Maribor, Gosposka ulica 28. 3044

Opremljena soba
 za eno osebo, električna luč, poseben vhod oddam s 1. decembrom. Betnavska cesta 23. 3057

Praktična šivilja
 za vsa dela se priporoča na dom. — Vprašati iz prijaznosti: Vetrinjska ul. 24., trgovina kravati. 3039

Stanovanje v enodružinski vili,
 Melje, velik vrt se odda v najem. Pisarna »Rapid«, Gosposka ul. 28. 3045

Fotografiram vse!
 Portreti, brzoslike, industrija, sport. Najnovejši aparati in svetlobne naprave. Novo urejen fotoateljé. Fotomeyer, Gosposka 39. 2286

Angležinja
 daje angleške ure in konverzacijo. Pisane ponudbe na upravo »Večernika« pod: »Angležinja«. f3050

Meblovana soba
 se odda s 1. decembrom eni ali dvema osebama. Vprašati Kacijanerjeva ulica št. 22. 3042

Urnate rokavice in volnene nogavice kupite
 najboljše in po zmernih cenah pri F. Podgorščak-ovem nasl.

F. Bela, Maribor
 Slovenska ulica 7

ODOL
 Kalodont, Clorodont, Pebecco i. t. d. nudi
najugodnejše
 in kupi ODOL steklenice.
 Galanterijska trgovina
Drago ROSINA
 Vetrinjska ulica št. 26

Spominjajte se CMD!

Vina, bela in rdeča, najboljše kvalitete priporoča tudi zasebnikom od 56 l naprej po najnižjih cenah

JURIJ EHL, MARIBOR
 Krčevina 88. 3015

Ogleda se v kleti od 8.-12. ure in od 2.-5. ure.

Poslano!

Svarim vse, ki so raznašali o meni neresnične vesti, češ, da sem v zvezi z več umori in da so našli pri meni raznovrstne iz umorov izvirajoče stvari, naj prenehajo s takim obrekovanjem, ker bom sicer vsakogar sodno zasledoval.

3041 **JOSIP DOMAJNKO,**
 čevlarski mojster v Studencih.

Zahvala

Dolžnost me veže, zahvaliti se javno

Trgovski samopomoči v Mariboru

za točno izplačilo izdatne podpore kot posmrtnice za mojim nenadoma umrlim možem.

Priporočam pristop k tej naši kulantni dobrodelni instituciji vsem trgovcem in drugim stanovom.

Maribor, dne 25. novembra 1929.

3047 **ROZA REISMAN.**

Potrtega srca naznanjam vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da je moj iskreno ljubljeni, nepozabni soprog, gospod

Ivan Krajnik
 nadučitelj v p.

danes po muke polnem trpljenju v 73. letu starosti preminul.
 Pogreb dragega rajnega se bo vršil v četrtek, dne 28. novembra 1929 ob 15. uri iz mrtvašnice na mestnem pokopališču v Pobrežju.

MARIBOR, dne 26. novembra 1929.

Ana Krajnik, soproga.